

Hogeschool Windesheim

Ad Sociaal Financiële Dienstverlening

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

In juni 2025 is de bestaande Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening van Hogeschool Windesheim bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft een tweejarige deeltijd Ad-opleiding in Zwolle. Het panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel als **positief**: aan alle vier standaarden wordt **voldaan**.

Korte schets van de opleiding

De opleiding is gestart in 2020 met flexibel deeltijdonderwijs en telt in totaal 22 studenten in 2024-2025. Alle betrokkenen hebben volgens de opleiding sindsdien hard gewerkt om het curriculum van de opleiding door te ontwikkelen en de positionering van de sociaal financieel dienstverlener op het AD-niveau (NLQF-niveau 5) te versterken. De opleiding leidt vooral op voor het vakgebied schuldhulpverlening met als motto: “De mens. Zijn geld. Onze zorg”. Zij stelt zich als doel om in de komende jaren blijvend te investeren in een steeds sterkere samenwerking met het werkveld, waar hun studenten al aan het werk zijn. Om haar bestaansrecht te behouden zijn hogere studentenaantallen nodig en dat wil de opleiding bereiken vanuit intensievere samenwerking met het werkveld. Zo kan zij de toegevoegde waarde en positionering van de Ad SFD beter zichtbaar laten worden. De studenten en alumni vertelden het panel dat zij positief zijn over de professionele en persoonlijke ontwikkeling die zij hebben doorgemaakt tijdens de opleiding. Daarnaast heeft het panel gesproken met een deskundig en gemotiveerd team dat zich sterk bewust is van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid in de schuldhulpverlening.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding beoogt deeltijdstudenten in de sociaal-financiële dienstverlening op te leiden voor een snel veranderende arbeidsmarkt. De opleiding baseert haar beoogde leerresultaten op het recente landelijke opleidingsprofiel (LOP) voor deze Ad-opleiding, waarin een heldere Body of Knowledge and Skills (BoKS) is geformuleerd vanuit de samenwerking met het werkveld. Volgens de opleiding ligt de kracht van het werken op Ad-niveau in de verbinding met andere betrokken professionals in het sociaal-juridische domein. Zij hecht aan de samenwerking met het werkveld om de deeltijdstudenten dicht bij de praktijk op te kunnen leiden. Het panel vindt dat de leeruitkomsten helder zijn geformuleerd en dat zij goed passen bij de oriëntatie en het Ad-niveau van de opleiding. Zij beveelt de opleiding wel aan om op korte termijn naast de domeinbrede werkveldadviesraad haar eigen advisering dicht bij de opleiding te organiseren. De opleiding heeft vooral behoefte aan nadere advisering over netwerken die de opleiding meer naamsbekendheid en daarmee meer instromende studenten opleveren.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het programma is op basis van leeruitkomsten verdeeld in EvE's (Eenheden van Examinering) met Themawerkplaatsen, waar de studenten van en met elkaar leren over specifieke thema's voor de zorg- en welzijnsprofessional en Expertleeractiviteiten voor het verdiepen van specialistische kennis en vaardigheden. De studenten versterken hun onderzoekende houding door praktijkvraagstukken te analyseren en oplossingsrichtingen aan te geven. Internationalisering komt op diverse manieren aan bod maar met name in de aandacht voor het leren omgaan met cliënten, collega's en andere partners in een cultureel diverse omgeving. De studenten worden begeleid met coaching in de

leergemeenschap, bij het ervaren leren en tijdens het praktijkleren. Er is extra ondersteuning voor studenten met een functiebeperking vanuit hogeschoolbreed beleid. De studenten zijn tevreden over het geboden programma maar vinden de leergemeenschap te docentaafhankelijk en vrijblijvend. Vandaar dat het panel de opleiding aanbeveelt de leergemeenschap anders in te richten. Er is een klein maar enthousiast en adequaat docententeam, dat beschikt over zowel praktijkkennis als didactische vaardigheden. Het panel beveelt de opleiding aan om mogelijke tijdelijke en specifieke vacatures in de formatie van het relatief kleine team op te vangen vanuit domeinbreed personeelsbeleid. Ten slotte concludeert het panel dat de inhoud en de vormgeving van het programma goed op de werkpraktijk gericht en op niveau zijn.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het toetsbeleid is geënt op hogeschool- en domeinbrede uitgangspunten voor toetsing en kent richtlijnen voor een efficiënte toetsorganisatie met eisen over de validiteit, de betrouwbaarheid en de transparantie van de toetsen. Hoewel de toetsbekwaamheid van het team op een basaal niveau voldoende is, beveelt het panel de opleiding aan om het aantal docenten met een BKE-kwalificatie zo snel mogelijk naar de 100% te krijgen. Toetsing vindt plaats via portfolio's, aangevuld met criteriumgerichte interviews. Studenten kunnen hun leeruitkomsten in de portfolio's aantonen met een diversiteit aan bewijsstukken. Het panel vond de toetsing en beoordeling bij de opleiding goed uitgevoerd, met heldere toetscriteria vooraf die adequaat door de docenten worden toegepast. Het panel vindt de wijze van feedback geven door de docenten daarbij een compliment waard. Het panel heeft gesproken met een sterk gepositioneerde examen- en toetsborgingscommissie. Verder heeft het panel een indruk gekregen van het functioneren van de gemeenschappelijke curriculumcommissie voor alle Leven Lang Leren (LLL) opleidingen. Zij beveelt de opleiding aan om deze commissie sterker te positioneren voor wat betreft haar verantwoordelijkheid voor de inhoud van het programma, zodat met name de PDCA-cyclus rond onderwijs en toetsing beter kan verlopen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Studenten laten na twee jaar zien dat zij kunnen functioneren als startbekwame professionals op het eindniveau van NLQF 5. In het inmiddels uitgefaseerde modulaire curriculum (2020-2023) bestond het eindwerk uit beroepsproducten met casuïstiek uit de eigen beroepspraktijk en een verslag (met een presentatie/eindgesprek) waarin de studenten laten zien dat zij in staat zijn zich te professionaliseren en hierop te reflecteren. Het nieuwe en vergelijkbare onderwijsprogramma op basis van EvE's is gestart in het voorjaar van 2025, met als EvE's in het afstudeerprogramma 'Reflecteren op eigen handelen', 'Persoonlijk en professioneel profileren' en 'Preventief en innovatief werken'. Het panel heeft waardering voor de opbouw van zowel het oude als het nieuwe afstudeerprogramma: beide zitten doordacht in elkaar. Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd van studenten die zijn afgestudeerd in het oude programma, die volgens haar alle van een voldoende tot goede kwaliteit zijn. De vraag naar afgestudeerden op de arbeidsmarkt is hoog. De alumni zijn meestal werkzaam in verschillende soorten functies en organisaties in de schuldhulpverlening. De opleiding bood hun daarbij de kans om zich beter te profileren en te professionaliseren. De alumni waar het panel mee heeft gesproken zijn enthousiast over de opleiding en over de combinatie van werken en leren. De opleiding zoekt mogelijkheden om meer en beter met hen in contact te blijven.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding/ Karakteristiek	9
Terugblik vorige visitatie	10
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	24
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	29
Eindoordeel over de opleiding	33
Aanbevelingen	34
Bijlagen	35
1. Bezoekprogramma	36
2. Bestudeerde documenten	37
3. Bijlage leerresultaten vanuit het LOP SFD (2023)	38

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening van Hogeschool Windesheim. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Windesheim en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 20 juni 2025. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Functieomschrijving
De heer mr. drs. G. (Gerdo) Kuiper	Voorzitter, domeindeskundige	Lector Recht & Rechtvaardigheid, Hogeschool Leiden
Mevrouw drs. A.B. (Barbara) Boom	Domeindeskundige	Onderwijsadviseur Rotterdam Academy, Hogeschool Rotterdam
De heer J. (Jan) Achterbergh MSc	Domeindeskundige	Buurtteam Amsterdam, schuldhulpverlener
De heer D.D. (Daan) Haitsma	Studentlid	Student duale Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

De heer drs. P.N. (Paul) Ganzeboom, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening is ingedeeld in de visitatiegroep Ad Sociaal Financiële Dienstverlening. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde auditor vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Van deze vijftien dossiers zijn er veertien uit de afgelopen twee jaar, het totale aantal afgestudeerden in die periode. Er is nog een dossier extra geselecteerd uit het jaar daarvoor, waarmee de totale selectie afstudeerdossiers van de opleiding op vijftien kwam.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Hier is geen gebruik van gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Schets van de opleiding/ Karakteristiek

De deeltijdopleiding Ad Sociaal Financiële Dienstverlening is onderdeel van het Domein Gezondheidszorg en Welzijn (G&W) van Hogeschool Windesheim en wordt aangeboden in Zwolle. Zij is binnen het domein G&W ondergebracht in de organisatorische eenheid Leven Lang Leren (LLL), die wordt aangestuurd door vijf opleidingsmanagers. Een van hen is verantwoordelijk voor de Ad SFD. Binnen LLL heeft de opleiding een eigen docenten-kernteam (het opleidingsteam SFD). De opleiding is nog in opbouw sinds haar start in 2020. De opleiding was eerst opgezet in modules, waarbinnen leeruitkomsten centraal stonden. Het werken met leeruitkomsten sluit goed aan op de strategische koers van de hogeschool, waarbij wordt toegewerkt naar persoonlijke, flexibele en uitdagende leerroutes voor elke student. Inmiddels worden er al meerdere leeractiviteiten gedeeld met andere opleidingen binnen LLL en heeft de opleiding een sterker vraaggestuurde didactiek, waar praktijkvraagstukken centraal staan. Vanaf september 2023 werkt de opleiding Ad SFD met 'Eenheden van Examinering', met EvE's die bestaan uit meerdere leeruitkomsten die een student dient aan te tonen.

De opleiding ziet dat het vakgebied zich verder ontwikkelt naar het verbeteren van de hulpverlening en het versterken van de positie van burgers met financiële problemen. Samenwerking met burgers en andere betrokken stakeholders is daarbij belangrijk. Vandaar dat de opleiding zich richt op het opleiden van sociaal financiële dienstverleners als gespecialiseerde maar tegelijk ook brede welzijnsprofessionals, die effectief kunnen samenwerken met andere hulpverleners.

Basisgegevens opleiding

Instelling	
Naam in RIO	Hogeschool Windesheim
Adres	Campus 2, 8017 CA Zwolle
Website	www.windesheim.nl
BRIN-nummer	01VU
Status	Bekostigd
ITK	Positief

Opleiding	
Eerste naam in RIO	Ad Sociaal Financiële Dienstverlening
Locatie	Zwolle
ISAT-code	80090
RIO-onderdeel	Sector Gezondheidszorg en Welzijn
Oriëntatie en Niveau	Ad
Onderzoeksmaster	Nee
Voertaal	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten, afstudeerrichtingen, specialisaties	N.v.t.
Joint Programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee

Verleende graad en toevoeging van de graad	Ad
Studielaast in EC	120
Variant(en) (vt, dt, du)	Deeltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten	Ja
Visitatiegroepindeling	Eenmalig uniek
Inleverdatum visitatierapport	1 november 2025
Overig (bv naamswijziging of studieduurverlenging)	N.v.t.

Terugblik vorige visitatie

Het onderstaande overzicht is een samenvatting van de aanbevelingen die het visitatiepanel heeft gedaan na de Toets Nieuwe Opleiding (TNO) in 2020 en de manier waarop de opleiding deze aanbevelingen heeft opgevolgd:

Aanbevelingen Toets Nieuwe Opleiding, 2020	Opvolging van de aanbevelingen door de opleiding:
Geef in de formulering van de leeruitkomsten met betrekking tot signalering en preventieve interventies (3.1 en 3.2) duidelijker aan dat de Ad'er werkzaam is op het micro- en mesoniveau, in direct contact met individuele cliënten en cliëntgroepen, en niet op een breder gemeenschapsniveau.	Zoals de opleiding het inmiddels verwoord heeft in haar visie op het beroep als onderlegger voor de leeruitkomsten: "de student Ad SFD implementeert de oplossing op het niveau van de cliënt(en) (microniveau). Hij draagt bij aan de doorontwikkeling van de beroepsgroep met de erkenning dat er interprofessioneel samengewerkt dient te worden (mesoniveau). De kracht van niveau 5 ligt in de verbinding, in de schakelfunctie. De Ad-professional is een specialist in het directe cliëntcontact, overstijgt het niveau van de uitvoerende medewerker en werkt als verbinder binnen de gestelde kaders."
Houd de elementen uit de Wet op het financieel toezicht financiële sector (Wft) in het zicht en borg deze. Schenk in het bijzonder voldoende aandacht aan de verantwoordelijkheid van de Ad'er om het belang van de cliënt centraal te stellen ten opzichte van belangen van eventuele opdrachtgevers en/ of samenwerkingspartners.	In de themawerkplaats is bij uitstek ruimte voor gastcolleges vanuit de werkpraktijk, zoals onder andere over de regels rondom toezicht op de sector (Wft) en op de praktijk van bewindvoering. De studenten zijn zich hierdoor aan het einde van de opleiding meer bewust geworden van wat er nodig is om cliënten écht goed te helpen. Dat kan ertoe leiden dat er bredere oplossingen beschikbaar komen voor de vragen van cliënten en de verschillende professionals meer met elkaar gaan samenwerken.

Het panel vindt dat de opleiding zodoende de aanbevelingen uit de vorige visitatie adequaat heeft opgevolgd.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

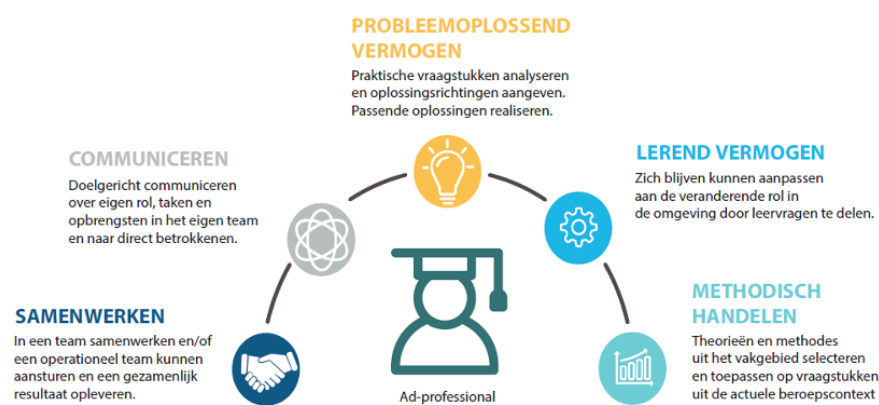
De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding heeft als doel om deeltijdstudenten in de sociaal-financiële dienstverlening op te leiden voor een snel veranderende arbeidsmarkt. Afgestudeerden analyseren en geven oplossingsrichtingen voor praktijkvragen van hun cliënten op sociaal-financieel gebied. De opleiding baseert haar beoogde leerresultaten op het recente landelijke opleidingsprofiel (LOP) voor deze Ad-opleiding, waarin ook de algemene vijf landelijke Ad-leerresultaten zijn vertaald naar de Ad SFD omgeving. Daarnaast is er in het LOP SFD een heldere Body of Knowledge and Skills (BoKS) geformuleerd vanuit de samenwerking met het werkveld. Deze Boks maakt de benodigde kennisbasis expliciet voor de vakgebieden financiën, wet- en regelgeving en psychologie en sociologie. Volgens de opleiding ligt de kracht van het werken op Ad-niveau in de verbinding met andere noodzakelijke professionals. De opleiding hecht aan de samenwerking met het werkveld om de deeltijdstudenten dicht bij de praktijk op te leiden. Het panel vindt dat de leeruitkomsten helder zijn geformuleerd en goed passen bij de oriëntatie en het Ad-niveau van de opleiding. Zij beveelt de opleiding wel aan om op korte termijn naast de domeinbrede werkveldadviesraad haar eigen advisering dicht bij de opleiding te organiseren. De opleiding heeft hierbij vooral behoefte aan nadere advisering over netwerken die de opleiding meer naamsbekendheid en daarmee meer instromende studenten opleveren.

Onderbouwing

Beoogde leerresultaten en beroepsbeeld

De opleiding baseert haar beoogde leerresultaten op het recente Landelijke Opleidingsprofiel Ad-opleiding SFD (LOP SFD, 2023) vanuit het Landelijk Domeinoverleg Associate Degrees Zorg, Welzijn en Educatie (LADO ZWE). In dit LADO participeren meerdere hogescholen en verschillende Ad-opleidingen. Hogeschool Windesheim heeft de opleiding in 2019 ontwikkeld met collegiale ondersteuning van Hogeschool Inholland en Hogeschool Rotterdam en in nauwe samenwerking met regionale en landelijke stakeholders. Naast deze drie opleidingen gaan er zich op afzienbare termijn nog drie andere hogescholen bij het profiel voor de Ad SFD aansluiten, waardoor het samenwerkingsverband nog aan waarde wint. De opleiding bevindt zich op de snijvlakken van het sociale, het juridische en het financiële domein, waarmee zij recht wil doen aan de werkpraktijk voor de afgestudeerde professionals, het werkveld en aan de maatschappelijke opdracht die zij zichzelf stelt. Het LOP borgt dat deze Ad-opleiding opleidt tot niveau 5 van het European Qualification Framework (EQF) en het Nederlands kwalificatieraamwerk (NLQF5). De internationale oriëntatie krijgt vorm vanuit het beleid van het domein Gezondheid en Welzijn van de hogeschool, waarbij cultuur-sensitieve professionaliteit centraal staat. Dit betreft het vermogen om op een adequate manier te kunnen samenwerken en communiceren in een cultureel diverse omgeving, door het leren omgaan met diverse etnisch-culturele achtergronden, het zich bewust zijn van wederzijdse waarden en normen en de verschillen daartussen.

De beoogde leerresultaten zijn in eerste instantie afgeleid van de vijf landelijke Ad-leerresultaten zoals vastgelegd vanuit het Overlegplatform Associate Degrees in 2022, zie Figuur 1:

Figuur 1: de vijf landelijke Ad-leerresultaten (LOP Ad SFD, 2023)

Figuur 2 geeft een overzicht van de manier waarop de SFD-opleiding bij Hogeschool Windesheim deze landelijke Ad-leerresultaten heeft vertaald en afgedekt in de context van de eigen opleiding:

Landelijke leerresultaten Ad SFD Taakgebied	SFD Leerresultaat 1: Methodisch handelen, Doelgericht en cyclisch werken	SFD Leerresultaat 2: Samenwerken	SFD Leerresultaat 3: Communiceren	SFD Leerresultaat 4: Probleemoplossend vermogen	SFD Leerresultaat 5: Lerend vermogen
1. Contact maken, inventariseren en komen tot een oplossingsrichting in de sociaal-financiële context	x		x		
2. Begeleiden en ondersteunen in de sociaal-financiële context	x	x	x		
3. Preventief en innovatief werken in de sociaal-financiële context				x	
4. Samenwerken en opereren in een belangenveld in de sociaal-financiële context		x		x	
5. Professioneel profileren als sociaal-financieel dienstverlener					x

Figuur 2: Overzicht landelijke leerresultaten opleiding SFD (Bron: bijlage Zelfevaluatie-rapport SFD, Windesheim, 2025)

De studenten dienen deze leerresultaten te beheersen op het NLQF-eindniveau 5. Zie bijlage 3 voor een beschrijving van de vijf leerresultaten zoals geformuleerd in het LOP SFD (2023). Daarnaast is er volgens het panel een heldere Body of Knowledge and Skills geformuleerd in het LOP SFD met de kennisbasis die tot stand is gekomen in samenwerking met het werkveld. Naast details over de vijf landelijke leerresultaten voor SFD is er kennis geëxpliciteerd voor de

vakgebieden financiën, wet- en regelgeving en psychologie en sociologie. De opleiding heeft de Body of Knowledge and Skills op detailniveau in een verantwoordingsmatrix gekoppeld aan de leeruitkomsten en de eenheden van examinering (EvE's) en heeft hier het onderwijs mee in lijn gebracht.

Voor het beroepsbeeld gaat de opleiding uit van deeltijdstudenten in de sociaal-financiële dienstverlening die als afgestudeerden kunnen functioneren in een complexe werkomgeving, met praktijkvragen die vaak multidisciplinair van aard zijn. Afgestudeerde Ad'ers SFD analyseren en geven oplossingsrichtingen voor praktische vraagstukken op sociaal-financieel gebied. Zij passen daarbij theorieën uit diverse vakgebieden toe, zoals gedragswetenschappen, communicatiewetenschap en recht. Zij implementeren oplossingen op cliënt-niveau (microniveau) en werken vanuit het besef dat zij interprofessioneel moeten samenwerken (mesoniveau). Volgens de opleiding ligt de kracht van het werken op Ad-niveau in de verbinding, in de schakelfunctie. Zodoende zijn deze Ad-professionals volgens haar specialisten in het directe cliëntcontact die daarnaast het niveau van de uitvoerende medewerker overstijgen als verbinders, binnen de gestelde kaders: zij spreken zowel de taal van de cliënt en de werkvloer als die van de beleidsmakers. Ad-professionals in dit werkveld leren het diepere vraagstuk van de cliënt te formuleren en dit waar nodig verder uit te zetten onder andere professionals. De Ad SFD opleiding van Windesheim wil de positie van de sociaal-financiële dienstverlener op het Ad-niveau versterken, vanuit het motto 'De mens. Zijn geld. Onze zorg'. De opleiding vult de vrije ruimte in vanuit de actuele behoefte van het werkveld en van de SFD-studenten met verdiepende en verrijkende modules zoals 'onbegrepen gedrag' en 'ervaringsdeskundigheid'.

Het panel vindt dat de leeruitkomsten helder zijn geformuleerd en goed passen bij de oriëntatie en het Ad-niveau van de opleiding. De opleiding heeft volgens het panel goed zicht op het Ad-niveau, tussen het mbo- en het bachelorniveau, dat voor SFD-studenten is gericht op het directe klantcontact, de leefomgeving en de andere partijen (instellingen) die erbij betrokken zijn, met de afgestudeerden als verbinders.

Betrokkenheid werkveld

De opleiding staat in contact met het werkveld over zowel het ontwikkelen van onderwijs als de bewaking van de onderwijskwaliteit. Omdat het hier een deeltijdopleiding betreft waarvan de studenten allen over een relevante werkplek beschikken, heeft de opleiding het 'samen opleiden' in de zogeheten 'gouden driehoek' van opleiding, werkveld en student als uitgangspunt genomen. Figuur 3 illustreert dit:

Figuur 3: de 'Gouden Driehoek' voor de opleiding SFD (bron: Zelfevaluatie rapport Opleiding SFD, Hogeschool Windesheim, 2025)

Het werkveld heeft hierbij de essentiële rol om samen met de opleiding SFD-professionals te ondersteunen in het leren en zich te laten verbinden met het beroepsprofiel, het ontwikkelen van de beroepsidentiteit en in het aanleren van een levenslange leerhouding. Daarbij is veel aandacht nodig voor de verschillende achtergronden waarmee professionals instromen. Zie Standaard 2 voor de uitwerking hiervan in de gebruikte didactiek. Er is een werkveldadviesraad (WAR) vanuit het domein Gezondheid en Welzijn om de contacten tussen het werkveld en het domein te bevorderen en gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan de opleidingen in dit domein. De opleiding krijgt vanuit het eigen werkveld -inclusief de WAR- advies over hoe het onderwijs zich in de nabije toekomst zou kunnen ontwikkelen. Volgens het opleidingsmanagement benadrukt het werkveld voor de SFD-opleiding de noodzakelijke aandacht voor multidisciplinariteit: de integrale blik van professionals vanuit verschillende opleidingen die meerwaarde geeft voor de cliënten. Verder haalt de opleiding vanuit het regionale werkveld praktijkgestuurde opdrachten naar binnen en informatie over bijvoorbeeld het hanteren en up-to-date houden van de nieuwste wet- en regelgeving. De opleiding geeft aan binnenkort te willen beschikken over een eigen vertegenwoordiging van de Ad SFD in deze werkveldadviesraad. Zo wil zij de raad meer betrekken bij het evalueren van de recente onderwijsvernieuwingen en ervoor zorgen dat de opleiding de verankering in de kwaliteitscyclus zodoende beter kan borgen.

Het panel ziet dat de opleiding op strategisch- en domeinniveau een goede relatie heeft met relevante organisaties in de regio, zoals de gemeente Zwolle, Buurtzorg, de Technologie en Zorg Academie IJssel-Vecht, 's Heeren Loo en het Isala Ziekenhuis. Het panel heeft zich tijdens de visitatiedag echter geen goed beeld kunnen vormen over of en hoe de afstemming met het werkveld op het niveau van de opleiding zelf op dit moment is geregeld. Er was voor het gesprek met het panel slechts een werkveldvertegenwoordiger uitgenodigd, die last-minute afwezig bleek vanwege ziekte. Vandaar dat het panel de waardering en de wijze van advisering vanuit het werkveld alleen heeft kunnen constateren vanuit het gesprek met twee alumni die niet formeel gepositioneerd waren als adviseurs vanuit het werkveld. Daarom beveelt het panel de opleiding aan om nu op korte termijn hun plan voor een eigen vertegenwoordiging van de Ad SFD in deze werkveldadviesraad of een eigen werkveldadviescommissie (WAC) voor de Ad SFD Windesheim uit te werken om zodoende de externe validering en advisering dicht bij de opleiding en structureel in te richten. Daarnaast zou een dergelijke WAC adviezen kunnen geven over het vergroten van de bekendheid van de opleiding in het werkveld en bij potentiële studenten. Dit laatste zou op termijn het relatief lage studentenaantal kunnen verhogen.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het tweejarige programma is op basis van leeruitkomsten gebundeld in EvE's (Eenheden van Examinering). Daarbij zijn er Themawerkplaatsen, waar de studenten van en met elkaar leren over specifieke thema's voor de zorg- en welzijnsprofessional en Expertleeractiviteiten voor het verdiepen van specialistische kennis en vaardigheden. De studenten versterken hun onderzoekende houding en hun probleemoplossend vermogen door praktijkvraagstukken te analyseren en oplossingsrichtingen aan te geven. Internationalisering komt op diverse manieren aan bod in de opleiding, met aandacht voor cultuur-sensitieve professionaliteit naast diverse mogelijkheden voor studenten om in contact te komen met buitenlandse medestudenten of collega's. De studenten worden op verschillende manieren begeleid, zoals in de leergemeenschap, bij het ervaren leren en tijdens het praktijkleren. Verder is er extra ondersteuning voor studenten met een functiebeperking vanuit een hogeschoolbreed programma. De studenten zijn tevreden over het geboden programma maar vinden de leergemeenschap te docentaafhankelijk en vrijblijvend. Vandaar dat het panel de opleiding aanbeveelt de leergemeenschap anders te organiseren. Er is een klein maar enthousiast en adequaat docententeam, dat beschikt over zowel praktijkkennis als didactische vaardigheden. Als er sprake is van personeelsuitval beveelt het panel de opleiding aan om eventuele tijdelijke en specifieke vacatures in de formatie van het relatief kleine team op te vangen vanuit domeinbreed personeelsbeleid. Ten slotte concludeert het panel dat de inhoud en de vormgeving van het programma op de werkpraktijk gericht en op niveau zijn.

Onderbouwing

Opzet en inhoud van het programma van de opleiding

De opleiding bestaat uit twee leerjaren in vier semesters, met een totaal aantal van 120 EC. De focus in het curriculum ligt op professionele kennis, persoonlijke ontwikkeling en een onderzoekende, reflectieve en innovatieve houding. De studenten leren 'zichzelf als instrument in te zetten' en multidisciplinaire vraagstukken aan te pakken. Het programma combineert individueel maatwerk met collectief leren, afgestemd op een veranderende beroepspraktijk. De opleiding heeft haar onderwijs op basis van leeruitkomsten gebundeld in EvE's (Eenheden van Examinering). Figuur 4 geeft een overzicht van de opzet van het programma:

Semester A		Semester B
EvE	Contact maken en vraag verhelderen (10 EC)	Komen tot een plan en rapporteren (15 EC)
Thema	Participatief werken	Participatief werken
Themawerkplaats	Participatief werken N5SFD	Participatief werken N5SFD
Expertleeractiviteit	Doelgroepen 1 N5SFD	Methodisch handelen in de beroepscontext 1 N5SOW
Expertleeractiviteit	Communicatie 1 N5GW	Samenlevingen N5GW
EvE	Vraag analyseren en komen tot een oplossingsrichting (20 EC)	Begeleiden en omgaan met morele dilemma's (15 EC)
Thema	Participatief werken	Participatief werken

Themawerkplaats	Participatief werken N5SFD	Participatief werken N5SFD
Expertleeractiviteit	Wet- en regelgeving N5SOW	Methodisch handelen in de beroepscontext 2 N5SOW
Expertleeractiviteit	Budgetteren en financiën N5SFD	Ethiek NFGW
Semester C		Semester D
EvE	Vrije ruimte (15 EC)	Preventief en innovatief werken (15 EC)
Thema	Vrije ruimte	Preventief werken
Themawerkplaats		Preventief werken N5GW
Expertleeractiviteit		Preventief handelen in de beroepscontext N5SOW
Expertleeractiviteit		Onderzoekend en ontwerpgericht vermogen N5GW
EvE	Interdisciplinair samenwerken (15 EC)	Reflecteren op eigen handelen (5 EC)
Thema	Interprofessioneel werken	Professionaliseren
Themawerkplaats	Interprofessioneel werken N5GW	Professionaliseren N5SFD
Expertleeractiviteit	Samenwerken in het werkveld N5GW	Ervaringskennis N5GW
Expertleeractiviteit	Interculturele professionaliteit N5GW	
EvE		Persoonlijk en professioneel profileren (10 EC)
Thema		Professionaliseren
Themawerkplaats		Zie EvE hierboven
Expertleeractiviteit		Beladen thema's N5

Figuur 4: Opzet van het curriculum van de Ad SFD-opleiding (Bron: bijlage Zelfevaluatie-rapport SFD, Windesheim, 2025)

De Ad SFD-opleiding van Windesheim bereidt studenten voor op de complexe praktijk van zorg en welzijn, met de nadruk op interdisciplinaire samenwerking, co-creatie met het regionale werkveld en aandacht voor bestaanszekerheid. In de praktijk ondersteunen de afgestudeerden mensen bij materiële en immateriële uitdagingen, gericht op participatie en gebruik makend van eigen regie. In het curriculum komt dit tot uiting in de EvE's in leerjaar 1 genaamd 'Contact maken en de vraag verhelderen,' 'Vraag analyseren en komen tot een oplossingsrichting,' 'Komen tot een plan en rapporteren' en 'Begeleiden en omgaan met morele dilemma's.' Na de Vrije ruimte in leerjaar 2 volgen de EvE's 'Interdisciplinair samenwerken,' 'Preventief en innovatief werken,' 'Reflecteren op eigen handelen' en 'Persoonlijk en professioneel profileren.' In semester C staat de Vrije ruimte in het programma. Deze EvE is verrijkend en/of verdiepend, met een aanbod vanuit de gehele hogeschool dat elk studiejaar wordt geactualiseerd. Zo zijn er, naast het aanbod vanuit het Windesheim honours programma en internationaliseringsactiviteiten, diverse verdiepende en verrijkende EvE's, zoals over 'onbegrepen gedrag', 'ervaringsdeskundigheid' of 'psychiatrie en verslaving'.

De EvE's zijn onderverdeeld in Themawerkplaatsen en Expertleeractiviteiten. Binnen de Themawerkplaatsen leren de studenten zo veel mogelijk met en van elkaar binnen een van de thema's van de zorg- en welzijnsprofessional, met studenten van hun eigen opleiding of van andere LLL-opleidingen. Zij werken aan hun beroepsidentiteit (SFD) en aan hun interprofessionele identiteit (zorg- en welzijnsprofessional). Daarnaast richten de leeractiviteiten binnen de themawerkplaats zich op het verwerven van de benodigde kennis en vaardigheden die passen bij de leeruitkomsten. De student gaat aan de slag met leervragen, met name op het gebied van motiverende gespreksvoering, stress-sensitieve dienstverlening, de regels rondom toezicht op de sector (Wet op het financieel toezicht) en de professionele uitwisseling van persoonsgegevens (AVG) en op de praktijk van bewindvoering. In de Expertleeractiviteiten staat het verdiepen van specifieke kennis centraal en het trainen van vaardigheden die specialistische

expertise vergen. Deze Expertleeractiviteiten worden zowel binnen de opleiding zelf als opleidingsoverstijgend aangeboden, bijvoorbeeld bij overlap in de Body of Knowledge and Skills van andere opleidingen. Voorbeelden hiervan zijn ELA (expertleeractiviteiten), Communicatie, Samenlevingen, Ethiek en Interculturele professionaliteit, waarbij Ad SFD-studenten de onderwijsactiviteiten volgen naast studenten van andere opleidingen.

De studenten waar het panel mee heeft gesproken stellen het curriculum op prijs: het is breder dan het thema bewindvoering, er zijn veel raakvlakken met wet- en regelgeving en vooral ook de sociale kant komt goed aan bod. Ze vinden het handig dat zij vanuit hun eigen werkplek de theorie direct in de praktijk kunnen toepassen en ze vinden de leeruitkomsten heel praktisch verwoord. Ze leren om verder te kijken dan het probleem van de cliënt, bijvoorbeeld om ook andere passende hulp in te kunnen schakelen. Het panel herkent wat de studenten met hen hebben gedeeld in de beoogde leerresultaten en het curriculum. Daarbij ziet het panel dat de opleiding de training in beroepsvaardigheden op een heldere en adequate wijze uitvoert. Het panel concludeert dat de opzet en de inhoud van het curriculum op niveau zijn, duidelijk op de werkpraktijk gericht en dat het programma goed door de opleiding up-to-date wordt gehouden.

Onderzoeksvaardigheden

Praktijkgericht onderzoek dient volgens de opleiding direct bij te dragen aan de professionele vorming van de afgestudeerden en rechtstreeks gevoed te worden door vragen uit de beroepspraktijk en uit het onderwijs. Vandaar dat de opleiding samenwerkt met het werkveld door middel van onderzoeksopdrachten vanuit de werkpraktijk en dat het grootste deel van het leren op de leerwerkplek plaatsvindt. Zo werkt de opleiding aan het opleiden van nieuwsgierige en kritische professionals met een onderzoekende houding, die goed zijn toegerust om te kunnen acteren in een veranderend werkveld.

Het werken met leeruitkomsten binnen EvE's betekent dat de studenten de transfer moeten kunnen maken van het gevraagde in de leeruitkomst naar de eigen werkpraktijk. Deze manier van toetsen stimuleert het onderzoekend leren. De studenten leren *methodisch te handelen* door theorieën en methodes uit het vakgebied te selecteren en toe te passen op vraagstukken uit de actuele beroepscontext. Zij oefenen hun *probleemoplossend vermogen* door praktijkvraagstukken te analyseren en oplossingsrichtingen aan te geven. De onderzoekende houding is zichtbaar aanwezig in EvE's als 'Contact maken en vraag verhelderen' en 'Vraag analyseren en komen tot een oplossingsrichting', of in de Expertleeractiviteit 'Methodisch handelen in de beroepscontext'. In de afstudeer-EvE van de opleiding moeten de studenten aantonen dat zij beschikken over het onderzoekend vermogen en de vaardigheden die passen bij het Ad-eindniveau.

De docenten waar het panel mee heeft gesproken benadrukken dat leren in het hbo vanaf leerjaar 1 zich richt op hoe studenten leren te onderzoeken om dit vervolgens goed te kunnen beschrijven. In het onderzoekende deel van de afstudeerwerken moeten de studenten laten zien dat zij ook qua taal en vorm op Ad-niveau kunnen werken. Het panel herkent en waardeert de aandacht die de opleiding besteedt aan onderzoek en een onderzoekende houding bij studenten.

Internationalisering

Het internationaliseringsbeleid van de opleiding is in lijn met het beleid van zowel de hogeschool als van het domein Gezondheid en Welzijn. Voor de Ad SFD-opleiding staat cultuur-sensitieve professionaliteit en internationale oriëntatie hierbij centraal. Dit betreft het vermogen om op een adequate manier te kunnen samenwerken en te communiceren met cliënten, collega's en andere

partners in een cultureel diverse omgeving. Gestuurd vanuit de inhoud van de EvE's leren de studenten om te gaan met diverse etnisch-culturele achtergronden en worden zij zich bewust van wederzijdse waarden en normen en de verschillen daartussen. Zo is er een leeractiviteit rond intercultureel werken en is er aandacht voor diversiteit, internationaal geformuleerde mensenrechten over gelijke behandeling en toegang tot zorg en welzijn en bestaanszekerheid. Verder stimuleert de opleiding het gebruik van Engelstalig bronmateriaal. Contact met buitenlandse medestudenten of collega's gebeurt via activiteiten tijdens de jaarlijkse Windesheim International Week. Daarnaast kunnen studenten via een excursie naar België kennismaken met het werken als zorgprofessional in een internationale context of zij kunnen de vrije ruimte gebruiken om te werken in het buitenland. Docenten nemen jaarlijks deel aan internationale activiteiten zoals congressen, studiereizen en uitwisselingen.

Het panel herkent dat de internationale oriëntatie op diverse plekken zichtbaar aanwezig is in het programma van de opleiding. Er is een goede variëteit aan thema's en bronmateriaal in het programma zelf en er zijn voor de studenten mogelijkheden voor korte of langere periodes om te werken of te studeren in het buitenland.

Vormgeving van het programma

De hogeschool had al voor 2022 de ambitie om meer persoonlijke leerroutes voor studenten te faciliteren, onder andere door de overgang naar leeruitkomsten. De organisatorische eenheid LLL heeft namelijk sinds 2015 meegedaan aan het Landelijk experiment leeruitkomsten. Na de positieve evaluatie van dit experiment heeft de hogeschool gekozen voor een brede invoering van leeruitkomsten. Dit paste goed bij de opleiding SFD, die daarbij heeft onderzocht hoe ook de leeractiviteiten van andere aanpalende opleidingen breder met elkaar konden worden gedeeld. Voor de Ad SFD betekent deze ontwikkeling een andere didactiek, die sterker vraaggestuurd is en het eenvoudiger maakt om praktijkvraagstukken centraal te stellen. Vanaf september 2023 werkt de opleiding Ad SFD met Eenheden van Examinering (EvE's), die bestaan uit meerdere leeruitkomsten die een student aantoonst. De opleiding ziet dat de leeruitkomsten nu beter aansluiten bij het opleidingsprofiel dan daarvoor. In het onderwijsprogramma zijn extra leeractiviteiten toegevoegd -zoals stress sensitief werken en budgetteren- waardoor specifieke en noodzakelijke inhoud sterker in het onderwijsprogramma naar voren komt. Ook het praktisch handelen in de werkcontext van de deeltijdstudenten overlapt doorgaans meerdere leeruitkomsten. Met deze EvE's legt de opleiding meer nadruk op de persoonlijke, professionele ontwikkeling van de student en wil zij de gouden driehoek van het werkplekleren (student-opleiding-werkplek, zie Figuur 3) versterken.

Bij de onderwijsvisie en de didactiek van de opleiding (bron: Visie EvE-onderwijs Leven Lang Leren, Hogeschool Windesheim, 2024) staan de volgende uitgangspunten centraal:

- **Autonomie:** leerwegonafhankelijk beschreven leeruitkomsten bieden de studenten de keuzeruimte om aan de hand van praktijkvraagstukken de leeruitkomsten aan te tonen.
- **Competentie:** de opleiding kan flexibel en vraaggericht worden gevolgd: tijdstip, tempo, vorm en volgorde van het programma en de toetsing kunnen op verschillende manieren door de student worden ingevuld. Afhankelijk van diens competentie (fase van ontwikkeling, opleidingsachtergrond) wil de opleiding een opbouw hanteren in de ondersteuning en de structuur van de leeractiviteiten: niet te veel of te weinig structuur,

waardoor studenten hun eigen leervermogen aan gaan spreken en zich niet in het diepe gegoooid voelen.

- **Verbondenheid:** studenten voelen zich verbonden wanneer zij zich gezien en gehoord voelen door de docenten, de medestudenten en de begeleider op de leerwerkplek. Docenten spelen hierbij een centrale rol door aandacht te tonen en het vertrouwen in de student te uiten. Investeren in een hechte leergemeenschap van studenten stimuleert de verbinding tussen de studenten.
- **Ervarend leren:** de studenten verwerven de leeruitkomsten aan de hand van praktijkvraagstukken uit de eigen werkcontext. Het onderwijs zorgt ervoor -in de begeleiding en bij reflecties- dat deze werkervaringen worden vertaald naar het aantonen van de leeruitkomsten. Daarbij moet de toetsing bijdragen aan het leren door de student.
- **Samenwerkend leren:** dit krijgt gestalte tijdens het gezamenlijk werken aan praktijkvraagstukken. Daarnaast biedt de werkplek zelf diverse mogelijkheden voor samenwerkend leren met collega's. De opleiding stimuleert de student om te investeren in het samenwerkend leren, ook door studenten zoveel mogelijk een gezamenlijk programma tussen de sectoren zorg en welzijn aan te bieden. Daarbij bewaakt de opleiding dat de inhoud van het specifieke Ad SFD opleidingsprofiel goed aan bod komt.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor de inhoudelijke en didactische keuzes die de opleiding heeft bij de aangeboden leeractiviteiten. Het onderwijsprogramma richt zich op het zo goed mogelijk ondersteunen van de studenten bij het behalen van de leeruitkomsten met een mix van werkvormen en leeractiviteiten, zoals contactonderwijs, online leeractiviteiten en praktijkleren. Studenten werken samen in een leergemeenschap (zie Begeleiding) en in Themawerkplaatsen en aan Expertleeractiviteiten (zie Opzet en inhoud van het programma). Verder zijn er Online leermodules, die de studenten plaats- en tijdsafhankelijk kunnen gebruiken om te werken aan de leeruitkomsten en om zich voor te bereiden op andere leeractiviteiten.

De gebruikte bronnen zijn een mix van standaardwerken, boeken, digitale bronnen, en er is zowel Nederlandstalige als buitenlandstalige literatuur. De gebruikte literatuur en de bronnen zijn volgens het panel actueel en kwalitatief goed, zowel de handboeken als de achtergrondliteratuur. De studenten gaven aan dat zij de boeken goed gebruiken, naast het onlinemateriaal.

De studenten waar het panel mee heeft gesproken waren positief over de vormgeving van het onderwijs. Hun enige punt van kritiek hier ging over de kwaliteit van de leergemeenschap. Die vinden zijn sterk docentaafhankelijk en te vrijblijvend (zie Begeleiding). Verder heeft het panel waardering voor de heldere didactiek en vormgeving van het programma: het geëxpliciteerde onderwijskundige concept is herkenbaar geoperationaliseerd in het programma.

Instroom en leerroutes

Studenten zijn toelaatbaar voor deze opleiding als zij een mbo4-, havo- of vwo-diploma hebben behaald. Daarnaast dienen zij te beschikken over een voor de opleiding relevante werkplek. Tijdens het verplichte intakegesprek wordt een afgewogen keuze gemaakt over het starten met de opleiding. Het intakegesprek resulteert in een advies over het opleidingstraject met afspraken

over de geschiktheid van de praktijkplek als leerwerkplek en over mogelijkheden om eerdere werkervaring in te zetten binnen de opleiding. Studenten die eerdere resultaten uit het hoger onderwijs hebben behaald krijgen een intakegesprek met een maatwerkfunctionaris. Zij bespreken dan welke EvE's mogelijk vrijgesteld kunnen worden door de examencommissie. Validering betreft het proces van het in kaart brengen, erkennen en waarderen van eerder verworven kennis en kunde van mensen, ongeacht waar en hoe mensen die kennis en kunde verworven hebben. Studenten kunnen met een portfolio de leeruitkomsten laten valideren op basis van eerdere scholing en/of werkervaring. Validering van leeruitkomsten gaat via vrijstelling van een specifieke EvE of leeruitkomst door de examencommissie op basis van een standaardvrijstelling (voor studenten in het bezit van een specifiek veel voorkomend bewijsstuk) of door middel van een maatwerktraject, met een onderbouwd voorstel ingediend bij de examencommissie die daarover besluit. Daarnaast kent de opleiding validering via EVC-trajecten (Erkenning Verworven Competenties), mogelijk leidend tot zowel vrijstelling als een maatwerktraject. Dit alles wordt besproken tijdens het intakegesprek met een maatwerkfunctionaris.

In het studiejaar 2024-2025 volgen 22 studenten de Ad-deeltijdopleiding SFD bij Windesheim: er zijn negen studenten in leerjaar 1, negen in leerjaar 2 en er zijn vier studenten met studievertraging na leerjaar 2. De instroom van studenten is stabiel maar beperkt. Volgens de opleiding hangt dit samen met de nog redelijke onbekendheid van het Ad-niveau en van de SFD-opleiding zelf. De opleiding ontwikkelt diverse initiatieven samen met het werkveld om deze naamsbekendheid te vergroten. Daarnaast streeft zij naar nog meer bekendheid van de LLL-opleidingen in het werkveld van zorg en welzijn, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een minor in 2025-2026 op het gebied van schaarste en armoede, die ook door studenten van andere opleidingen gevolgd kan worden.

Begeleiding en informatievoorziening

De studenten worden op verschillende manieren begeleid door de docenten, zoals in de leergemeenschap, bij het ervarend leren en tijdens het praktijkleren. In de leergemeenschap leert een groep van tussen de negen tot vijftien Ad SFD studenten van en met elkaar terwijl zij werken aan de leeruitkomsten in de verschillende EvE's. De studenten hebben daarbij de regie over hun eigen leerproces en de begeleiding is gericht op zowel de groep als op het individu. Er is een vaste begeleider voor elke leergemeenschap. Deze begeleiders houden contact met de werkplek en voeren de gesprekken in de 'driehoek' om de ontwikkeling van de student te bespreken.

De docenten waar het panel mee heeft gesproken geven aan dat iedere leergemeenschap drie uur bij elkaar komt, om de andere week. Studenten leren daar volgens hen van elkaars expertise, zij werken immers al in de praktijk. Dit gaat vaak in de vorm van intervisie, over de zaken die spelen in hun werk. Verder komen er volgens de docenten extra begeleidingsvragen aan bod en vragen vanuit de werkplek. Daarbij vragen de docenten de studenten ook naar hoe het met hen gaat en wat hun plannen zijn voor hun persoonlijke ontwikkeling. Alle studenten en de alumni waar het panel mee heeft gesproken vinden de begeleiding van de opleiding in het algemeen goed. Zij vinden de leergemeenschap echter te docentafhankelijk en vrijblijvend. Het betreft hier een facultatieve activiteit die staat gepland op vrijdagmiddag en die vaak vervalt, hetgeen volgens de studenten gevolgen heeft voor de binding. Vandaar dat het panel de opleiding aanbeveelt de leergemeenschap anders te plannen en inhoudelijk beter te monitoren.

De opleidingen van de eenheid LLL, zoals ook de Ad SFD, hebben een eigen functionaris bij wie de studenten en de docenten terecht kunnen met vragen over studeren met faciliteiten (afgekort tot SMF). De studenten die bij aanmelding hebben aangegeven dat er sprake is van bijvoorbeeld een functiebeperking krijgen een aanvullend intakegesprek met deze SMF-coördinator. Direct bij de start van de opleiding vindt nog een vervollggesprek plaats in aanwezigheid van de decaan. In dat gesprek wordt samen met de student gekeken naar de mogelijke effecten van de ziekte of de beperking op de studie en het toekomstige beroep, en welke voorzieningen en acties ondersteunend kunnen zijn tijdens de studie. Studenten met een studieachterstand of studenten die extra begeleiding willen bij het studeren kunnen deelnemen aan de zogeheten studiehuiskamer. Dit is een hogeschoolbrede mogelijkheid om met een intensief programma begeleid te werken aan het behalen van studieresultaten. Naast de genoemde aanbeveling constateert het panel dat het begeleidingssysteem voor studenten -zowel binnen de opleiding als vanuit de hogeschool- goed is opgezet en getuigt van deskundigheid.

De informatievoorziening aan studenten is op diverse manieren geregeld. Het mediacentrum van de hogeschool geeft de studenten toegang tot (online) vakliteratuur en digitale kennisbanken. De studenten kunnen gebruik maken van diverse digitale diensten, zoals het intranet voor informatievoorziening en communicatie (Sharenet, met daarin een eigen opleidingsdeel), systemen voor cijferraadpleging (Tresy en Educator) en een digitale leeromgeving waarop onderwijsbeschrijvingen en al het studiemateriaal per EvE beschikbaar zijn, waaronder de online leermodules (Brightspace). Tijdens het gesprek met het panel gaven de studenten aan dat er veel ICT-systemen zijn die niet optimaal geïntegreerd zijn. De opleiding herkent dit en geeft aan dat er binnen het Windesheimprogramma 'Digitale Campus' gewerkt wordt aan verbetering hiervan. Het panel adviseert de opleiding en ook de LLL-eenheid om de voortgang hiervan goed te monitoren.

Docenten

De opleiding beschikt over een adequaat docententeam met domeinrelevante vakkennis en voldoende didactische vaardigheden. Een deel van de docenten is zelf werkzaam of werkzaam geweest in de beroepspraktijk van SFD. De opleiding houdt bij de inzet van docenten op de leeractiviteiten rekening met de specifieke expertise die nodig is voor de betreffende leeruitkomsten van de EvE en de inhoud van het beroep waartoe zij opleidt. Het team bestaat uit zes docenten met een gemiddelde omvang van ruim 0,6 FTE per persoon; vijf van hen beschikken over een mastergraad, de zesde docent heeft de lerarenopleiding gevolgd en de opleiding tot WSNP-bewindvoerder (Wet schuldsanering natuurlijke personen). Mede door de inzet van gastdocenten is er in het team een goede mix tussen docenten met ervaring in de praktijk en theoretisch onderlegde docenten.

De opleiding hecht veel waarde aan professionalisering zodat de docenten op de hoogte zijn en blijven van de belangrijkste ontwikkelingen binnen hun vakgebied. Het gaat hierbij om professionaliteit op zowel inhoudelijk als op didactisch gebied. De docenten worden gefaciliteerd in de ontwikkeling van hun competenties met inzet van professionaliseringsuren, DI-uren (duurzame inzetbaarheid) en bijvoorbeeld via de lerarenbeurs. Er zijn diverse scholingsmogelijkheden vanuit de hogeschool en vanuit de opleiding, zoals over formatief handelen, didactische professionalisering (BDB, Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid) en de Basis Kwalificatie Examinering (BKE). Daarnaast zijn er maandelijkse soepbijeenkomsten tijdens lunchtijd, specifieke trainingen voor docenten en examinatoren (bijvoorbeeld werken met AI-toepassingen) en nemen docenten deel aan bijpraatsessies vanuit het werkveld, et cetera.

Het panel heeft gesproken met een actief en enthousiast docententeam, dat -mede door de kleinschaligheid- goed zicht heeft op de studenten en hun specifieke wensen. De docenten die betrokken zijn bij (afstudeer)onderzoek beschikken over voldoende kennis over en ervaring met het begeleiden en beoordelen van het praktijkgerichte onderzoek op Ad-niveau. Het panel constateert wel dat er op personeelsgebied sprake is van de kwetsbaarheid van het kleine team: zo blijkt het lastig voor het team om snel een docent te vervangen, wanneer dat aan de orde is, op bijvoorbeeld specifieke juridische of financiële kennis. Vandaar dat het panel de opleiding aanbeveelt om dit zo efficiënt mogelijk te gaan invullen met strategisch personeelsbeleid op domeinniveau, en docenten zodoende snel te kunnen inlenen wanneer dat nodig is. De studenten waar het panel mee heeft gesproken waren overigens positief over zowel de grote kennis die de docenten ten toon spreiden als over de begeleiding en de coachingsvaardigheden van hun docenten. Het panel heeft waardering voor de manier waarop de docenten voeling houden met de beroepspraktijk, deels omdat zij er zelf werken en deels door de ruime professionaliseringsmogelijkheden die de opleiding hen biedt.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

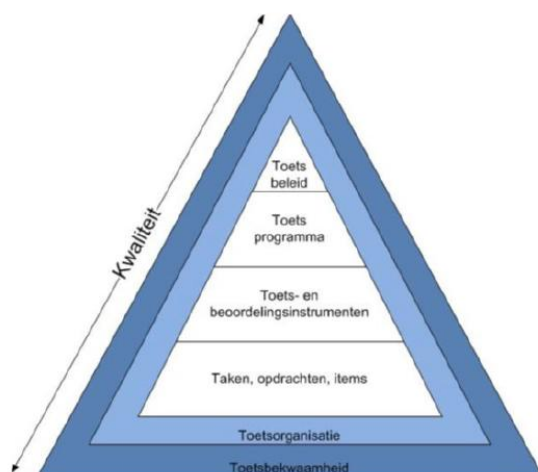
Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het toetsbeleid is geënt op hogeschool- en domeinbrede uitgangspunten voor toetsing inclusief richtlijnen voor een efficiënte toetsorganisatie met eisen over de validiteit, de betrouwbaarheid en de transparantie van de toetsen. Hoewel de toetsbekwaamheid van het team op een basaal niveau voldoende is, beveelt het panel de opleiding aan om het aantal docenten met een BKE-kwalificatie zo snel mogelijk naar de 100% te krijgen. Studenten worden getoetst aan de hand van portfolio's, aangevuld met criteriumgerichte interviews. De portfolio's bieden de studenten een veelheid aan mogelijkheden voor in te leveren bewijsstukken voor het aantonen van de leeruitkomsten. Het panel vond de beoordeling goed uitgevoerd, met toetscriteria die vooraf helder zijn voor de studenten en adequaat door de docenten worden toegepast. Dit geldt ook voor de borging van het afstuderen. Het panel vindt de wijze van feedback geven door de docenten een compliment waard. Het panel heeft gesproken met een kwaliteitsbewuste examen- en toetsborgings-commissie, die sterk gepositioneerd zijn binnen het domein en de opleiding. Verder heeft het panel een indruk gekregen van het functioneren van de gemeenschappelijke curriculum-commissie voor alle LLL-opleidingen. Zij beveelt de opleiding aan om deze commissie sterker te positioneren op haar verantwoordelijkheid voor de inhoud van het programma, zodat met name de PDCA-cyclus rond onderwijs en toetsing beter kan verlopen.

Onderbouwing

Toetsbeleid

De opleiding baseert haar toetsbeleid op de hogeschoolbrede uitgangspunten voor toetsing, van waaruit doelen zijn geformuleerd waar de toetsing aan bijdraagt. Vanuit dit hogeschoolbrede toetsbeleid heeft het Domein Gezondheidszorg en Welzijn Leven Lang Leren het toetsbeleid voor haar eigen opleidingen afgeleid. Zo moet volgens de SFD-opleiding de toetsing studenten helpen om eigenaar van hun eigen leerproces te worden en hen helpen een realistisch beeld te krijgen van hun geschiktheid voor het gekozen beroep en de opleiding. Toetsen en feedback geven de studenten daarbij zicht op waar ze naartoe werken, hoe het leerproces verloopt en hoe ze dat eventueel kunnen bijsturen. Daarnaast dient het toetsbeleid en de toetsing bij SFD bij te dragen aan het voorkomen van onnodige uitval en ook aan het ontwikkelen van persoonlijke leerroutes en talentontwikkeling. Tenslotte helpt toetsing en toetsevaluatie de opleiding om het onderwijs verder door te ontwikkelen en waar nodig te verbeteren. De hogeschool werkt hierbij vanuit de 'Kwaliteitspiramide voor eigentijds toetsen en beoordelen (2012).' Zie figuur 5:

Figuur 5: Kwaliteitspiramide voor eigentijds toetsen en beoordelen (bron: opleidingen G&W Leven Lang Leren (2024))

Elk deel van deze piramide krijgt invulling bij de G&W-opleidingen van de hogeschool Windesheim. De piramide geeft richting aan het toetsbeleid bij de Ad SFD-opleiding, door toetsbekwame docenten en met een efficiënte toetsorganisatie die is uitgewerkt in het toetsprogramma en in de feitelijke toetsing en toetskwaliteit. Er zijn eisen geformuleerd over de validiteit, de betrouwbaarheid, de uitvoerbaarheid en de transparantie van de toetsen. Het meerogenbeleid wordt gehanteerd bij de eindwerken en er is aandacht voor kalibreren en verantwoord AI-gebruik. Het docententeam geeft aan dat zij bij de toetsing regelmatig samenwerken met andere docenten van nabijge opleidingen binnen de hogeschool, zoals de Ad en de bachelor Social Work. Van de zes docenten beschikken er twee over een BKE-certificaat (Basiskwalificatie Examinering), een van hen beschikt ook over het SKE-certificaat (Senior Kwalificatie Examinering). Een derde docent is bezig met zowel de BDB-opleiding (Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid) als de BKE. Hoewel de toetsbekwaamheid daarmee op een basaal niveau voldoende is, beveelt het panel de opleiding aan om de overige docenten te faciliteren en aan te moedigen om nu ook op relatief korte termijn het BKE-certificaat te gaan behalen.

De studenten van de opleiding kunnen alle relevante informatie die zij zoeken over toetsing vinden in het gezamenlijk toetsbeleid-opleidingsdeel voor de G&W opleidingen en van daaruit op de opleidingssite van de Ad SFD en in de OER (instellingsdeel Ad- en bacheloropleidingen en opleidingsdeel Ad SFD Zwolle). Studenten hebben toegang tot alle courses van Windesheim. Elke course heeft een Studiewijzer met informatie over de te behalen leeruitkomsten, de leeractiviteiten en de toetsing. Studenten geven aan dat zij het wat onhandig vinden dat zij bij de toetsing ook moeten werken met verschillende systemen. Zo is Brightspace bedoeld voor lesmateriaal en niet om je in te schrijven voor toetsen. Beoordelingen staan wel in Brightspace, met onder andere een feedbackformulier door de leerwerkbegeleider. Het is de bedoeling dat studenten elkaar straks ook feedback geven via Brightspace. De opleiding geeft aan dat dit alles op orde is zodra het project Digitale Campus is afgerond. Het panel is positief over het toetsbeleid van de opleiding, dat goed in lijn ligt met het hogeschoolbrede beleid en dat van het Domein Gezondheid en Welzijn.

Toetsuitvoering

Vanuit het toetsbeleid is voor de opleiding een toetsprogramma uitgewerkt, met een beschrijving van alle EvE's, met een opsomming van de betreffende leeruitkomsten, het te bereiken niveau, hoe de summatieve toetsing gaat (via portfolio's met criteriumgerichte interviews), het aantal EC's en de rollen van de eerste en de tweede beoordelaren (examinatoren) en de advisering bij de beoordeling. Op enig moment stellen de examinatoren vast (summatief) of de studenten de leeruitkomsten al of niet hebben aangetoond. De beoordeling is holistisch, waarbij de opleiding beoogt dat het professioneel handelen van de lerende altijd in samenhang wordt beoordeeld. Voor deze holistische wijze van beoordelen heeft de opleiding een overzichtelijk stappenplan ontwikkeld, dat de docenten kan helpen hier op praktische wijze mee om te gaan. Om de kwaliteit van de holistische beoordeling te waarborgen is er een regelmatige uitwisseling en afstemming onder de examinatoren tijdens kalibreersessies binnen het opleidingsteam van de Ad SFD.

Alle toetsing vindt plaats bij deze opleiding via portfolio's. De student kan ervoor kiezen om dit aan te vullen met een criteriumgericht interview (CGI). Bij een aantal EvE's is een CGI in aanvulling op het portfolio verplicht. Portfolio's bestaan uit door de student uitgekozen bewijsstukken die de leeruitkomsten binnen de EvE aantonen, zoals verslagen, beroepsproducten uit de eigen werkpraktijk (bijvoorbeeld intakeverslagen, plannen voor cliënten, opgestelde budgetoverzichten of budgetadviezen, gemaakte analyses of onderzoeken), video-opnames, audiobestanden, presentaties, workshops die gevolgd of gegeven zijn, posterpresentaties, documenten (zoals een betoog, een projectplan, een verantwoordingsdocument of een reflectieverslag), podcasts en officiële bewijsstukken (certificaten van gevolgde trainingen of cursussen). De studenten geven steeds in het portfolio aan welke (deel)leeruitkomst zij precies willen aantonen. De opleiding vindt dat deze toetsvorm creativiteit stimuleert, goed aansluit bij de eigen leerstijl en de studenten motiveert om kritisch te kijken naar hun werk in de dagelijkse praktijk. De opleiding zorgt er momenteel voor dat de toetsing minder gevoelig wordt voor verkeerd gebruik van generatieve AI door te werken aan aanpassingen die leiden tot meer authentieke beroepsproducten in de portfolio's van de studenten.

Het panel heeft voorbeelden gevraagd en gezien van een aantal van dergelijke toetsen, zoals 'Begeleiden en omgaan met morele dilemma's', met voorbeelden van een student die een voldoende had behaald en een andere met een onvoldoende resultaat. De toetsen waren door de examinatoren voorzien van aangekruiste rubrics met waar nodig uitgebreide feedback en feed-forward en een plagiaatscore. De opleiding hanteert het vierogenprincipe bij alle onvoldoendes. De studenten waar het panel mee heeft gesproken waren tevreden over de toetsing. Zij vertelden hoe ze moeten aantonen hoe zij de theorie en de noodzakelijke informatie hebben gebruikt, hoe ze kunnen voldoen aan eisen van de EvE's door bijvoorbeeld te laten zien hoe zij gebruikmaken van wet- en regelgeving gekoppeld aan een casus in hun werkveld. Als ze ChatGPT hebben gebruikt dan lichten zij dat toe in een speciaal formulier en daarnaast tonen zij veelal via een CGI aan dat zij de materie ook daadwerkelijk beheersen. Het panel vond de beoordeling goed uitgevoerd en helder: de toetscriteria zijn vooraf bij de studenten bekend en worden door de docenten adequaat toegepast en de studenten krijgen adequate feedback op de afgenomen toetsen. Het panel vindt de goede en uitgebreide wijze van feedback en feed-forward die de docenten geven een compliment waard.

Beoordeling eindniveau

Als eindwerk levert de student een portfolio aan dat bestaat uit een of meerdere producten (zie Toetsuitvoering). De EvE's die in het nieuwe afstudeerprogramma (sinds 2023) zijn aangeduid als afstudeerwerk zijn: 'Reflecteren op eigen handelen' (5 EC), 'Persoonlijk en professioneel profileren' (10 EC) en 'Preventief en innovatief werken' (15 EC). Studenten kunnen nu bij het inleveren kiezen voor enerzijds twee portfolio's en een CGI (EvE) of anderzijds twee beroepsproducten en een eindpresentatie (modulair). De toetsing met CGI's of eindpresentatie gaat via het meerogenbeleid doordat er twee docentexaminatoren aanwezig zijn, aangevuld met advisering door de leergemeenschap-begeleider van de EvE. Het werkveld is regelmatig betrokken bij de beoordeling in een adviserende rol via een bij het afstuderen betrokken werkvelddeskundige. Bij modulair afstuderen schrijft de leerwerkveldbegeleider (LWB) feedbackformulieren die de student toevoegt aan zijn product (als voorwaardelijk criterium opgenomen in het beoordelingsformulier). Bij afstuderen via de EvE schrijft de LWB een specifiek advies voor het eindgesprek. Verder zorgt de opleiding voor kalibratiesessies over het eindniveau. Die sessies hebben in de afgelopen jaren de examinatoren meer inzicht gegeven in de verschillen tussen het eindniveau en het onderzoekend vermogen van NLQF-niveau 5 (Ad) ten opzichte van het NLQF-niveau 6 (bachelor). Dit wordt volgens de opleiding nu eenduidiger geïnterpreteerd door de betrokken examinatoren.

Het panel ziet dat het proces en de borging rond het afstuderen goed op orde is. Zij beschouwt de beoordeling van de eindwerken als goed gemotiveerd, goed gedocumenteerd en navolgbaar. De becijfering is volgens haar passend en de beoordelingscriteria zijn adequaat gehanteerd. De beoordelingsformulieren getuigen van de juiste constructieve alignment en ook de feedback op eerdere versies helpt studenten goed verder. Deze formulieren zijn voorzien van heldere rubrics die goed zijn toegelicht en getekend door beide beoordelaars.

Borging

De hogeschool beschikt over een examencommissiekamer LLL, die verantwoordelijk is voor de borging van de toetskwaliteit bij de verschillende deeltijdopleidingen, waaronder de Ad SFD. Daarnaast kent de opleiding onder verantwoordelijkheid van de examencommissie nog een Toetsborgingscommissie en ook een Expertgroep Toetsing, die ieder hun eigen specifieke opgave hebben. De Toetsborgingscommissie heeft als taak om de toetsen van de opleiding te evalueren en te verbeteren via een PDCA-cyclus met een periodieke kwaliteitscontrole. Deze commissie screent deze toetsen op basis van validiteit, betrouwbaarheid, uitvoerbaarheid en transparantie. De bevindingen van de screening worden teruggekoppeld aan de EvE-verantwoordelijke. De Expertgroep Toetsing biedt kaders voor de toetsuitvoering, coördineert de toetsinzet, geeft trainingen gericht op holistisch toetsen en zij adviseert het opleidingsmanagement over het toetsbeleid. De leden van de kamer nemen deel aan deskundigheidsbevordering over leerwegaafhankelijke toetsing, SKE-trajecten en ze zijn betrokken bij interne kalibreersessies. Zodoende kan zij het toetsbeleid en de toetsuitvoering van de opleiding met regelmaat monitoren, evalueren en adviseren, ook vanuit de kalibraties over het te realiseren eindniveau.

Daarnaast voert de examencommissie haar overige wettelijke taken uit, zoals onder andere het aanwijzen van docenten als examinatoren. In haar beleid voor het aanwijzen van examinatoren maakt zij onderscheid tussen examinatoren die ook beoordelaar zijn en beoordelaars die geen examiner zijn. De laatsten zijn (nog) niet in het bezit van de BKE. Zij voeren hun taak als

beoordelaar uit onder eindverantwoordelijkheid van een toegewezen examinator. Verder kan de examencommissie vrijstellingen van EvE's of leeruitkomsten toekennen (zie Instroom en leerroutes).

Het panel heeft tijdens de visitatiedag een indruk gekregen van het functioneren van de gemeenschappelijke curriculumcommissie voor alle LLL-opleidingen, waarin een lid namens SFD aanwezig is als linking pin. Het panel stelde de vraag wie er bij noodzakelijke aanpassingen in het curriculum verantwoordelijk is voor het formuleren van de ontwikkelopdracht. Dit bleek in de praktijk soms de opleidingsmanager te zijn, soms een lid van het ontwikkelteam en soms een lid van de curriculumcommissie. Volgens het panel is het dan niet helder wie er verantwoordelijk is voor de sturing en de controle op het curriculum, de dekkingsmatrix en het bijpassende toetsprogramma, te meer omdat het hier een brede curriculumcommissie betreft die alle G&W-opleidingen vertegenwoordigt. Vandaar dat het panel de opleiding aanbeveelt om de curriculumcommissie voor de Ad SFD sterker te positioneren op de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het programma, zodat met name de PDCA-cyclus en de bewaking van de constructive alignment rond onderwijs en toetsing beter kan verlopen. Daarbij wil zij de opleiding aanmoedigen om het gemeenschappelijk overleg tussen examencommissie en het management te continueren en te intensiveren, bijvoorbeeld elke periode (vier keer per jaar) en daar de curriculumcommissie bij te laten aansluiten. Dat levert in de ogen van het panel daadkrachtiger acties op, om sneller te kunnen acteren op mogelijke verbeteringen.

Het panel is positief over de toetsing en de borging. Zij heeft gesproken met een kwaliteitsbewuste examen- en toetsborgingscommissie, die sterk gepositioneerd zijn binnen het domein en binnen de opleiding.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Aan het einde van leerjaar 2 laten de studenten zien dat zij kunnen functioneren op het eindniveau van NLQF 5, als startbekwame professionals op Ad-niveau. In het inmiddels uitgefaseerde modulaire curriculum (2020-2023) gold de module in het taakgebied 'Legitimering en professionalisering van het beroep' als het afstudeerprogramma van de opleiding. Het eindwerk bestond uit beroepsproducten met casuïstiek uit de eigen beroepspraktijk en een verslag (met een presentatie/eindgesprek) waarin de studenten laten zien dat zij in staat zijn zich te professionaliseren en hierop te reflecteren. In 2025 was er voor het eerst eindwerk vanuit het vernieuwde en vergelijkbare onderwijsprogramma op basis van EvE's. De EvE's die behoren tot het afstudeerprogramma zijn 'Reflecteren op eigen handelen', 'Persoonlijk en professioneel profileren' en 'Preventief en innovatief werken'. Het panel vindt dat de opbouw van zowel het oude als het nieuwe afstudeerprogramma doordacht in elkaar zit en studenten goed ondersteunt bij het vormgeven en voltooien van het leerproces. Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd van studenten die zijn afgestudeerd in het oude programma, die volgens haar alle van een voldoende tot goede kwaliteit zijn. De vraag naar afgestudeerden op de arbeidsmarkt is hoog. De alumni komen goed terecht bij verschillende soorten functies en organisaties in de schuldhulpverlening, waar zij meestal al werkzaam waren. De alumni waar het panel mee heeft gesproken zijn enthousiast over de opleiding en over de combinatie van werken en leren. De opleiding zoekt mogelijkheden om meer en beter met hen in contact te blijven.

Onderbouwing

Opzet afstuderen

Aan het einde van leerjaar 2 laten de studenten zien dat zij kunnen functioneren op het eindniveau van NLQF 5, als startbekwame professionals op Ad-niveau. Er is een beknopte 'Portfolio handreiking Opleidingen G&W LLL EvE onderwijs' voor de studenten die aangeeft waar een in te leveren portfolio (ook voor het eindniveau) aan moet voldoen, met praktische aanwijzingen voor de juiste manier van aanleveren. Het panel heeft alleen eindwerken kunnen inzien van studenten die nog zijn afgestudeerd volgens het inmiddels uitgefaseerde modulaire curriculum (2020-2023) als afstudeerprogramma. Bij de laatste module werd het eindniveau gerealiseerd in het taakgebied 'Legitimering en professionalisering van het beroep.' De Eenheden van Leeruitkomsten (EvL's) op het eindniveau waren 'Legitimeren en profileren' (EvL 4.1, 20 EC) en 'Professionaliseren en reflecteren' (EvL 4.2, 10 EC). De ZER van de opleiding Ad SFD geeft een uitgebreide beschrijving van deze twee EvL's. Via hun eindwerk legitimeren SFD'ers hun handelen en profileren zij zich als SFD'er aan de hand van casuïstiek met een vraagstuk op sociaal financieel gebied waar geen standaardoplossing voor is. Zij dragen bij aan oplossingen voor sociaal financiële vraagstukken en profileren zich vanuit het vakgebied en beroep van sociaal financiële dienstverleners. Daarbij maken zij de waarde van dit beroep kenbaar en zichtbaar voor ketenpartners. Bovendien reflecteren SFD'ers op hun eigen professionele ontwikkeling en trekken zij conclusies over de manier waarop zij hun

professionaliteit verder willen ontwikkelen. Het onderwijs in deze afstudeermodule bestaat uit bijeenkomsten met het afstudeerleerteam, gastcolleges, integratieve werkcolleges en trainingen (bijvoorbeeld bewindvoering). Alle taakgebieden van de sociaal financiële dienstverlener komen geïntegreerd aan bod binnen de door de student aangedragen praktijkvraagstukken die representatief zijn voor het eindniveau en de inhoud van de opleiding Ad SFD. Daarnaast kunnen sommige studenten aanvullend een certificaat 'Ervaringsdeskundigheid' (eveneens op niveau 5) behalen, ook in het nieuwe programma.

Het vernieuwde afstudeerprogramma dat is ontwikkeld vanaf 2023 op basis van EvE's is voor de eerste keer gestart in het voorjaar van 2025. De EvE's die behoren tot het afstudeerprogramma zijn 'Reflecteren op eigen handelen', 'Persoonlijk en professioneel profileren' en 'Preventief en innovatief werken', met een totale omvang van 30 EC's. Met deze EvE's, die als eindwerken gelden, tonen de studenten hun eindkwalificaties op het vereiste eindniveau aan. Het eindwerk van de studenten dient te voldoen aan de eindtermen van het LOP van de Ad SFD, zodat zij al doende het NLQF-niveau 5 bereiken. Daarnaast laten studenten in het eindwerk hun onderzoekend vermogen zien en de professionele en persoonlijke ontwikkeling die zij hebben doorgemaakt. Het gaat hierbij om het leerresultaat 'Lerend vermogen', waarbij de SFD'ers onder andere laten zien dat zij initiatief nemen en continu werken aan het vergroten van de eigen competenties en vakkennis. Zij laten zien dat zij op de hoogte zijn van ontwikkelingen in het vakgebied en dat zij in staat zijn om nieuwe kennis en inzichten toe te passen in hun eigen werk. Zij herkennen ethische vraagstukken en maken in de eigen concrete werksituatie morele afwegingen, vanuit hun reflectief vermogen en een duidelijke visie op het beroep. Dit leerresultaat draagt binnen het thema 'Professionaliseren' bij aan de ontwikkeling van de startende professional op Ad-niveau in het beroep van sociaal financiële dienstverlener en aan diens brede ontwikkeling als zorg- en welzijnsprofessional. Studenten ronden hun studie af zodra zij -naast de overige voorvereisten- aan de vereisten voor deze twee EvE's hebben voldaan. Het panel vindt dat de opbouw van zowel het oude als het nieuwe afstudeerprogramma doordacht in elkaar zit en studenten goed ondersteunt bij het vormgeven en voltooien van het leerproces.

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd van studenten die zijn afgestudeerd volgens het afstudeerprogramma van het inmiddels uitgefaseerde modulaire curriculum (2020-2023). De door het panel bestudeerde eindwerken waren volgens haar alle van een voldoende tot goede kwaliteit. Het betrof hier alle veertien eindwerken van de opleiding van de afgelopen drie jaar en er is een extra eindwerk geselecteerd uit het jaar daarvoor, zodat het totale aantal van vijftien eindwerken voor het panel is behaald. De bevindingen van de door het panel beoordeelde eindwerken komen globaal overeen met de beoordelingen van de examinatoren.

De afstuderende studenten hebben voor beide EvL's beroepsproducten aangeleverd met respectievelijk casuïstiek uit de eigen beroepspraktijk (EvL 4.1) en een verslag gevolgd door een presentatie en een eindgesprek waarin de studenten laten zien dat zij in staat zijn zich te professionaliseren en hierop te reflecteren (EvL 4.2). De volgende drie beroepsproducten geven een indruk van het soort afstudeerwerk van de Ad SFD opleiding. Het eerste voorbeeld betreft een medewerker van een koeriersbedrijf die sinds 2022 als budgetcoach fungeert voor de medewerkers. Zo kan zij de medewerkers die dit nodig hebben helpen om overzicht te krijgen in hun financiële situatie, door te inventariseren hoe hoog het inkomen is, wat de vaste lasten zijn en of er schulden zijn. Zij heeft vanuit haar opleiding geleerd mensen te helpen met

voorzieningen waar zij recht op hebben zodat zij die ook daadwerkelijk aanvragen. In het reflectieverslag maakt ze duidelijk hoe ze vanuit een onderzoekende houding al een aantal collega's heeft mogen begeleiden, hetgeen haar veel voldoening geeft en heeft geleid tot mooie resultaten voor de betrokken medewerkers. Een ander voorbeeld betreft een student die bij een gemeente werkt in de schuldhulpverlening. Soms verlaten cliënten een dergelijk traject. Vandaar dat de afstuderende student via haar onderzoek inzicht wil krijgen in de manier waarop interventies via een minnelijk traject kunnen helpen om voortijdig beëindigen van het schuldregelingstraject van de cliënten te voorkomen. Het laatste voorbeeld betreft een casus vanuit een uitvoeringsorganisatie van de overheid. De afstuderende student werkt bij de afdeling die zich bezighoudt met het innen van -soms problematische- schulden. Zij is inmiddels ook opleider binnen deze afdeling en laat nieuwe collega's zien hoe er soms maatwerk moet worden geleverd. Vanuit een onderzoekende houding laat zij zien dat het vooral gaat om snelheid bij het creëren van 'geldrust' voor mensen met schulden. Die 'geldrust' komt soms te laat tot stand door trage procedures en een te grote werkdruk bij het interne casuïstiek overleg. Zij toont met een specifieke casus aan hoe je soms met een goede onderbouwing kunt afwijken van het standaard stroomschema en zodoende cliënten effectiever van dienst kunt zijn. Zij is helder in het legitimeren van haar handelen en geeft tenslotte ook een heldere beschrijving van haar profiel als sociaal financieel dienstverlener.

Het panel is positief over de manier waarop de studenten de leerdoelen van de Eenheden van Leeruitkomsten hebben gerealiseerd in hun beroepsproducten en reflectieverslagen op het eindniveau. Het afstudeerwerk van de studenten getuigt volgens het panel van een duidelijke beroepsgerichtheid, waarmee de studenten helder aantonen dat zij zich hebben ontwikkeld tot startbekwame professionals op Ad-niveau.

Functioneren afgestudeerden

Afgestudeerden komen terecht in verschillende soorten functies en organisaties in de schuldhulpverlening. Dit zijn zowel overheidsorganisaties (zoals gemeenten, belastingdienst, UWV, SVB) en sociaal werkorganisaties (zoals wijkteam, sociaal raadslieden, maatschappelijke opvang, gehandicaptenzorg) als particuliere organisaties (zoals woningbouwverenigingen) en zakelijk financiële organisaties (zoals bankwezen, incasso- en gerechtsdeurwaarders). Voorbeelden van dergelijke functies zijn (junior) schuldhulpverlener, schuldregelaar of schuldbemiddelaar bij schuldhulpverleningsprojecten, sociale diensten, gemeentelijke kredietbanken, organisaties voor specifieke doelgroepen en detacheringsbureaus.

Veel studenten van de opleiding zijn al enige jaren werkzaam als professional in de beroepspraktijk. De meest voorkomende motivatie om de opleiding te doen, is de wil om zich verder te ontwikkelen als professional op hbo-niveau. Deze groep studenten wil volgens de opleiding meer kennis opdoen over praktijkvraagstukken en daarbij het eigen handelingsrepertoire uitbreiden. Er is veel behoefte aan afgestudeerden op dit gebied, de vraag naar schuldhulpverleners blijft groot gezien de grote aantallen Nederlandse huishoudens met schulden. Zoals de opleiding aangeeft: de huidige vraag naar sociaal financiële professionals is groter dan het beperkte aantal studenten en afgestudeerden. Daarnaast kunnen afgestudeerden van de opleiding doorstromen naar een verwante hbo-bacheloropleiding. Binnen Windesheim kunnen de studenten via een verkorte route het bachelor-diploma Social Work behalen of doorstromen naar de verwante bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD). Er is

ook een verkorte route mogelijk bij Saxion Hogeschool (bacheloropleiding SJD in deeltijd) met de nadruk op het ontwikkelen van juridische vaardigheden en het doen van toegepast onderzoek.

Volgens de opleiding zijn de studenten zich aan het einde van de opleiding beter bewust geworden van wat er in de breedte nodig is om cliënten echt goed te helpen. Dat kan ertoe leiden dat er meer en bredere oplossingen beschikbaar komen voor de vragen van cliënten en dat de verschillende betrokken professionals meer met elkaar gaan samenwerken. De alumni waar het panel mee heeft gesproken zijn enthousiast over de opleiding en over de combinatie van werken en leren. Zij ervaren een goede aansluiting tussen hun opleiding en hun huidige functie en zijn tevreden over wat zij tijdens het traject hebben geleerd. Zij gaven aan dat de opleiding nog niet altijd de waardering in het werkveld krijgt die zij verdient: bacheloropleidingen zijn al heel lang bekend maar er moet nog hard worden gewerkt aan meer bekendheid over dit type Ad-trajecten. Toch zien zij dat het werkveld om hen heen wel steeds meer geïnteresseerd raakt in de Ad-SFD opleiding. De opleiding wil haar afgestudeerden nog beter in beeld houden in hun huidige functies en rollen in het werkveld, en hen meer betrekken bij het verder ontwikkelen van de opleiding. De eerste afstudeerders hebben inmiddels al als SFD-professional gastcolleges gegeven aan een volgende groep studenten.

Het panel constateert dat de alumni al goed op de arbeidsmarkt zijn beland en moedigt de opleiding aan de alumni nog meer en beter bij de opleiding te betrekken. Dat kan in de vorm van regelmatige gastsprekerschappen of als leden van de werkveldadviescommissie. Ten slotte adviseert het panel de opleiding een basaal alumnibeleid op te zetten met afgestudeerden die als ambassadeurs van de opleiding kunnen fungeren. Dat biedt mogelijkheden om nog beter aan de bestaande vraag op de arbeidsmarkt te voldoen en zodoende nog veel meer goede sociaal-financiële dienstverleners op te leiden.

Eindoordeel over de opleiding

	Deeltijdopleiding Ad Sociaal Financiële Dienstverlening
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening van Hogeschool Windesheim als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 1

- Het panel beveelt de opleiding aan om nu op korte termijn het plan voor een eigen vertegenwoordiging van de Ad SFD in de werkveldadviesraad van het domein G&W of een eigen werkveldadviescommissie (WAC) voor de Ad SFD Windesheim uit te werken en uit te voeren. Zodoende kan zij de externe validering en advisering dicht bij de opleiding en structureel inrichten.

Standaard 2

- Het panel beveelt de opleiding aan om de leergemeenschap minder vrijblijvend te maken door deze leergemeenschap anders te plannen en inhoudelijk beter te monitoren.
- Het panel beveelt de opleiding aan om eventuele tijdelijke en specifieke vacatures op het juridische of financiële vakgebied (wegens bijvoorbeeld ziekte) in de formatie van het relatief kleine team op te vangen vanuit strategisch en domeinbreed personeelsbeleid.

Standaard 3

- Het panel beveelt de opleiding aan om ervoor te zorgen dat alle docenten op relatief korte termijn het BKE-certificaat kunnen gaan behalen.
- Het panel beveelt de opleiding aan om de curriculumcommissie sterker te positioneren op de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het programma, zodat met name de PDCA-cyclus en de bewaking van de constructive alignment rond onderwijs en toetsing beter kan verlopen.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Opleiding : Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening
Datum : 20 juni 2025
Locatie : Hogeschool Windesheim, Campus 2, 8017 CA Zwolle, Ruimte F1.18

Tijd	Onderdeel	Deelnemers
8.45 – 9.00	Ontvangst panel	Opleidingsmanager SFD, Adviseur Continu verbeteren, kwaliteit en organisatie, Kwaliteitsadviseur
9.00 – 9.15	Afstemming panel	
9.15 – 10.00	Panelgesprek met het management na een korte presentatie	Opleidingsmanager SFD en Directeur domein Gezondheid en Welzijn
10.15 – 11.00	Panelgesprek met docenten	Zes docenten, onder andere vanuit de leergemeenschap, de opleidingscommissie en van het afstuderen Ad
11.15 – 12.00	Panelgesprek met studenten	Drie studenten uit beide leerjaren
12.00 – 12.45	Lunchpauze panel	
12.45 – 13.45	Materiaalbestudering, ruimte voor inhoudelijke vragen en toelichting door de opleiding op de toetsing	Opleidingsmanager SFD en een docent om toetsen vanuit Brightspace toe te lichten
13.45 – 14.30	Panelgesprek met examencommissie en expertgroep toetsing	Twee vertegenwoordigers uit de examencommissie en een uit de expertgroep toetsing
14.45 – 15.30	Panelgesprek met werkveld en alumni	Twee alumni (werkveldvertegenwoordiger afwezig vanwege ziekte)
15.30 – 17.00	Oordeelsvorming panel, eventueel ruimte voor <i>pending issues</i>	
17.00 – 17.15	Mondelinge terugkoppeling door de panelvoorzitter	Alle belangstellenden

2. Bestudeerde documenten

-
- Zelfevaluatie deeltijdopleiding Associate Degree Sociaal Financiële Dienstverlening (Ad SFD, april 2025)
- Landelijk Opleidingsprofiel Associate Degree Sociaal Financiële Dienstverlening, Hogere Sociale Studies (HSS, 2023)
- Overlegplatform Associate Degrees, website: www.deassociatedegree.nl
- Dichterbij, Instellingsplan 2023-2028, Hogeschool Windesheim
- Taakgebieden en leeruitkomsten, Ad SFD, Hogeschool Windesheim (2023)
- Overzicht EVE's (Eenheden van Examinering) en leeruitkomsten Ad SFD 2025/2026
- Verantwoordingsmatrix EvE's en BOKS, Ad SFD (2025)
- Overzicht onderwijsprogramma Ad SFD (2025)
- Visie op onderzoekend vermogen; de plaats van de onderzoekende houding in de leerresultaten van de Ad-opleidingen (Rotterdam en Leeuwarden, 2021)
- Visie EvE-onderwijs Leven Lang Leren, Hogeschool Windesheim (2024)
- Overzicht docententeam Ad SFD
- Onderwijs- en examenregeling (OER), Instellingsdeel en Opleidingsdeel, Ad SFD 2024-2025, Hogeschool Windesheim
- Infographic Generatieve artificiële intelligentie (GenAI), Domein G&W, Hogeschool Windesheim
- De Kwaliteitspiramide voor eigentijds toetsen en beoordelen (Joosten-ten Brinke, Sluismans & Peeters, 2012)
- Toetsbeleid Opleidingen G&W Leven Lang Leren, Hogeschool Windesheim (2024)
- Toetsprogramma Ad SFD
- Portfolio handreiking Opleidingen GW Leven Lang Leren, EVE onderwijs
- Jaarverslag examencommissie kamer Leven Lang Leren, 2023-2024
- Jaarverslag toetsborgingscommissie, 2023-2024
- Jaarverslag opleidingscommissie, 2023-2024
- Netwerken werkveld Gezondheidszorg en Welzijn
- Het beoordelingsproces in stappen (Ad SFD, versie oktober 2024)
- Verslag interscolaire kalibreersessie Afstudeermodule Ad SFD, Hogeschool Windesheim (juni 2023)
-

3. Bijlage leerresultaten vanuit het LOP SFD (2023)

Beschrijving van de leerresultaten vanuit het Landelijke Opleidingsprofiel voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening (2023):

Leerresultaat 1: Methodisch handelen, Doelgericht en cyclisch werken

De SFD'er werkt doelgericht, systematisch en planmatig aan het voorkomen en/of verminderen van sociaal-financiële problematiek. De SFD'er achterhaalt en verheldert financieel georiënteerde vragen, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor de sociale en juridische context. De SFD'er stelt op methodische wijze plannen op en evalueert en verantwoordt het handelen mede aan de hand van financiële en juridische kaders op een zodanige wijze dat gemaakte keuzes inzichtelijk en transparant zijn voor betrokkenen.

Leerresultaat 2: Samenwerken

De SFD'er werkt resultaatgericht en constructief samen met de cliënt en waar mogelijk diens netwerk, belanghebbenden, ketenpartners, collega's en vakgenoten en levert daarin een herkenbare bijdrage. De samenwerking is gericht op het voorkomen en/of verbeteren van (dreigende) financiële problematiek, waarbij hulpvraag en behoeftes van cliënt het vertrekpunt vormen. De SFD'er legt verbindingen daar waar deze (nog) niet tot stand zijn gekomen. De SFD'er heeft oog voor verschillende belangen, diverse rechten en plichten van betrokkenen en zoekt de balans daartussen.

Leerresultaat 3: Communiceren

De SFD'er communiceert doelgericht en op passende wijze met de cliënt en waar nodig diens netwerk, belanghebbenden, ketenpartners, collega's en vakgenoten. De SFD'er is sensitief in de communicatie met betrokkenen: in zijn communicatie sluit de SFD'er aan bij zowel de kenmerken van de cliënt als de aard van de problematiek en bouwt een gelijkwaardig contact op. Hij beheerst diverse gespreksvaardigheden en is vaardig in schriftelijke en digitale communicatie.

Leerresultaat 4: Probleemoplossend vermogen

De SFD'er signaleert en analyseert vraagstukken uit de praktijk en draagt praktische oplossingen aan die bijdragen aan het voorkomen en/of verbeteren van (dreigende) financiële problematiek. Bij het komen tot oplossingen houdt de SFD'er rekening met de kaders waarbinnen gewerkt wordt.

Leerresultaat 5: Lerend vermogen

De SFD'er neemt initiatief, toont inzet en werkt continu aan het vergroten, verbreden en verdiepen van de eigen competenties en vakkennis. De SFD'er is op de hoogte van ontwikkelingen in het vakgebied en is in staat om nieuwe kennis en inzichten toe te passen in het eigen werk. De SFD'er herkent ethische vraagstukken en maakt in de eigen concrete werksituatie morele afwegingen. De SFD'er beschikt over reflectief vermogen en reflectie is geïntegreerd in zijn beroepshouding. Hij heeft een duidelijke visie op het beroep en weet deze uit te dragen.